

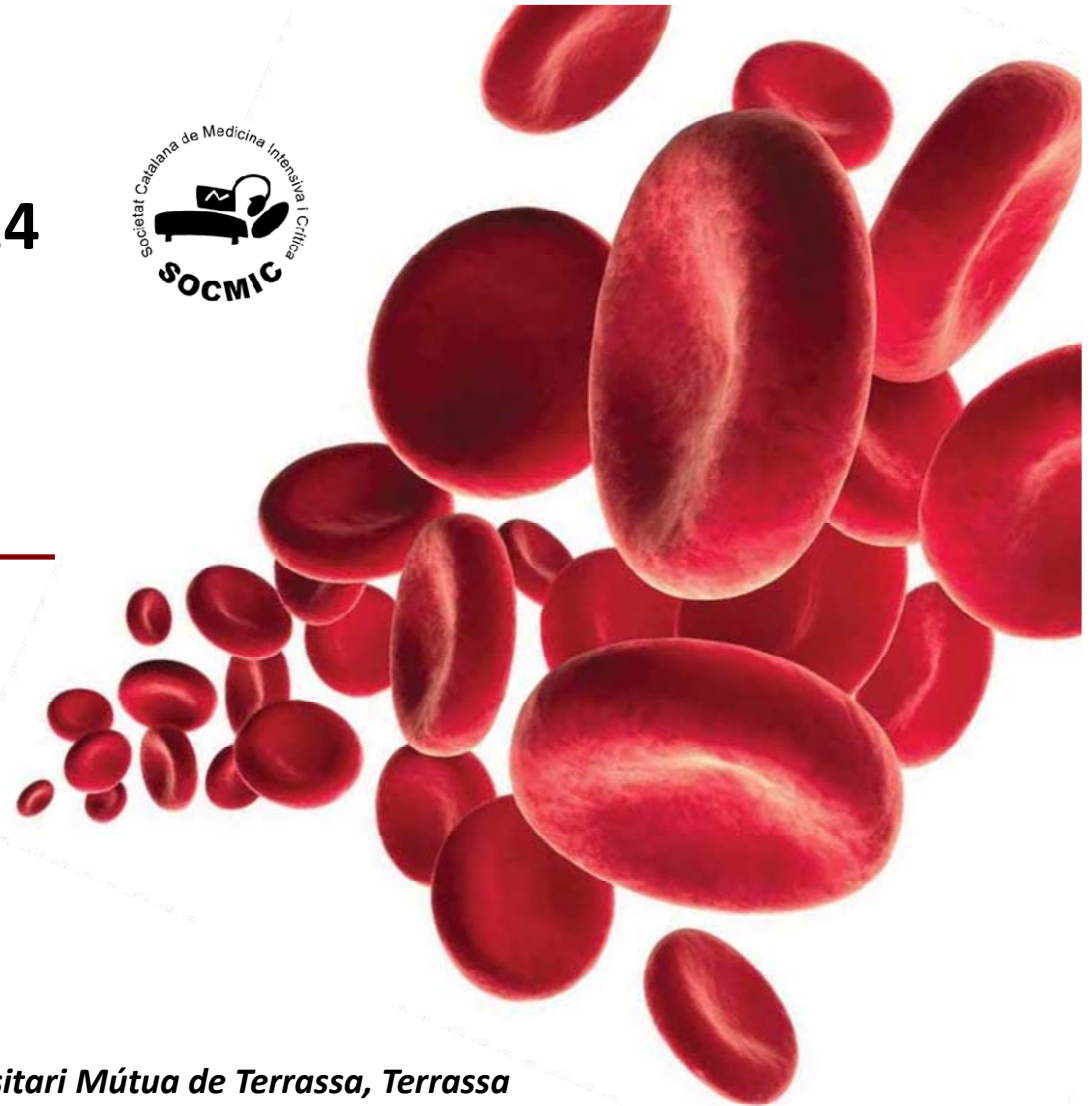
CURS DE FORMACIÓ CONTINUADA 2013-2014 SOCIETAT CATALANA MEDICINA INTENSIVA I CRÍTICA

**RECOMANACIONS DE
L'ANTICOAGULACIÓ REGIONAL
AMB CITRATS EN LES
TÈCNiques CONTÍNUES DE
DEPURACIÓ EXTRARENAL**

Ponent: Fco Javier González de Molina Ortiz

Servei de Medicina Intensiva Hospital Universitari Mútua de Terrassa, Terrassa

Mútua Terrassa

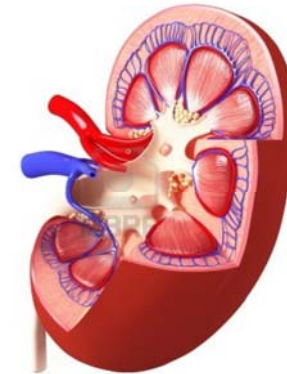

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

INTRODUCCIÓ:

- Entre 50-60 % pacientes de UCI presenten Insuficiència renal Aguda (IRA). De ellos hasta el 70% requieren una terapia de sustitución renal.
- LA IRA en el paciente crítico es un factor independiente de mortalidad 50-60%.
- La técnica de elección en el paciente inestable hemodinámicamente con fracaso renal agudo son las Técnicas Continuas de Reemplazo Renal.

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

SINTÉTICAS (HIDROFÓBICAS):

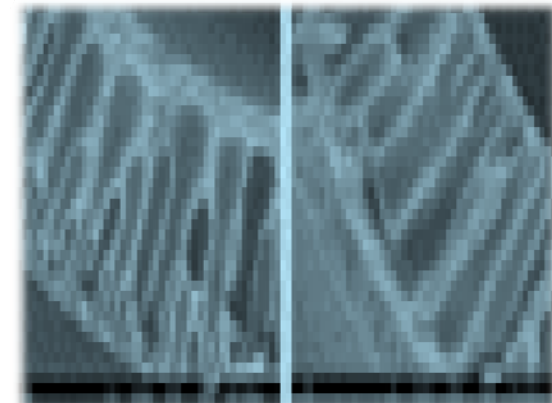
Grosor: 20 μm .

Estructura:

- Simétricas: AN69, polimetilmetacrilato.
- Asimétricas: polisulfonas y poliamidas.

Estructura sòlida con una capa interna (sangre) y otra externa (dializado) con una matriz interna (stroma).

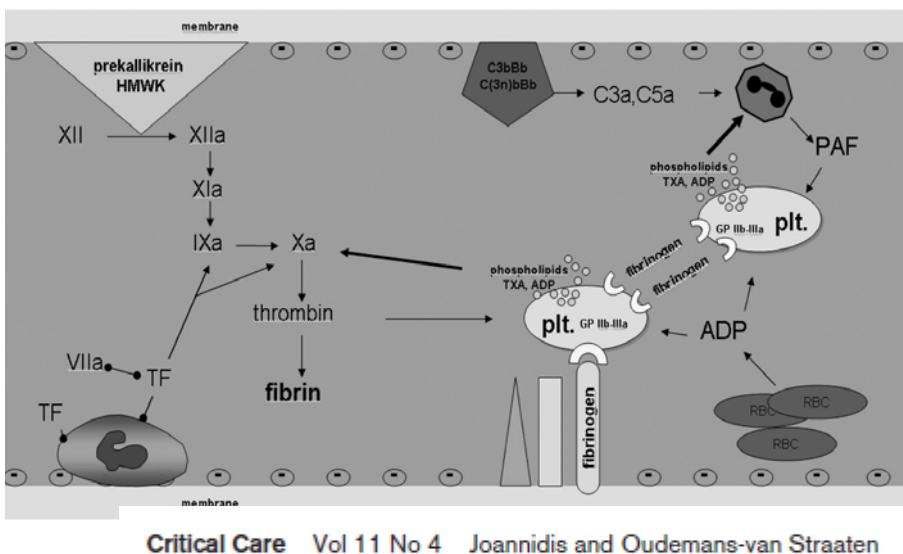
El stroma le confiere a la membrana la resistencia mecánica y las propiedades del transporte difusivo. El transporte convectivo se corresponden con las películas que la recubren.

Membranas sintéticas, hidrofóbicas de alto flujo o de alta permeabilidad.

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

SINTÉTICAS (HIDROFÓBICAS):

Biocompatibilidad

1- **Activación del complemento:** Se tiende a la cuantificación por RIA de, C3a desArg, C5a desArg y C5b-9, Complejo de ataque de Membrana (MAC).

2- **Efecto sobre distintas células:** Leucopenia, degranulación de los neutrófilos (mediante la elastasa granulocitaria), activación de los monocitos (mediante Interleuquina-1b (IL-1b) y Factor de Necrosis Tumoral (TNF), activación de los Linfocitos T (disminución de la síntesis de Interleuquina-2).

3- **Coagulación:** Fibrinolisis: hay que cuantificar el Factor de activación del plasminógeno tisular (t-PA) y los Inhibidores del activador del plasminógeno, PAI-1 y PAI-2. Activación plaquetaria Factor 4 de los componentes *a* (PF4) y el Factor *b*-tromboglobulina (bTG).

**ANTICOAGULACIÓ
REGIONAL AMB CITRATS
EN LES TCRR**
F. Javier González de Molina Ortiz

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

---

COAGULACIÓN DEL HEMOFILTRO

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

---

COAGULACIÓN DEL HEMOFILTRO:

- Infradosificación de hemodiálisis/hemofiltración al reducir el tiempo efecto de la terapia.
- Pérdida hemática cuando existe imposibilidad de retorno sanguíneo.
- Aumento de la carga de trabajo de enfermería.
- Incremento de los costos.

NECESIDAD DE ANTICOAGULACIÓN DEL CIRCUITO EXTRACORPÓREO

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

Anticoagulació:

“Losing the filter is better than losing the patient.”

Coagulació del circuit:

Perdidas de sangre
Inadecuada dosis de dialisis
Aumento de costes.

Sangrado

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

Anticoagulació ideal:

- Vida media corta
- Acció limitada al circuit extracorpóreo.
- Fàcil monitorització
- Ausencia efectos secundarios sistémicos
- Disponer de antagonista para revertir su acción en caso necesario

Método	Ventajas	Problemas	Eficacia
Heparina Na	Buen control y AC	Sangrado Trombocitopenia	Buena
HBPM	Menor trombocitopenia	Sangrado Difícil control	Buena
Heparina / Protamina	Menor sangrado	Método complejo	Buena
Citrato	Mínimo sangrado	Alt. Metabólicas Complejidad	Buena
Prostaciclina PGI ₂	Menor sangrado	Hipotensión Coste elevado	Moderada
Suero Salino	No sangrado	Coagulación filtro	Insuficiente

Sigue siendo el método más utilizado

EPOPROSTENOL
Flolan®
Vida media corta
Coste elevado
Hipotensión

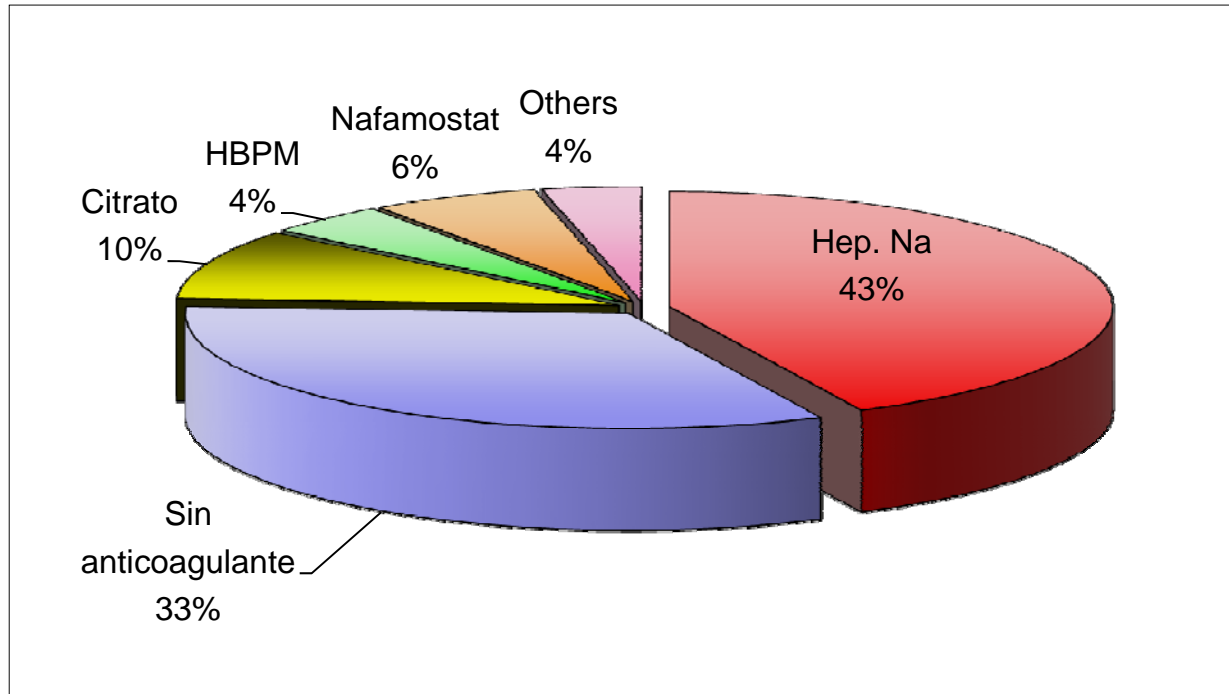

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

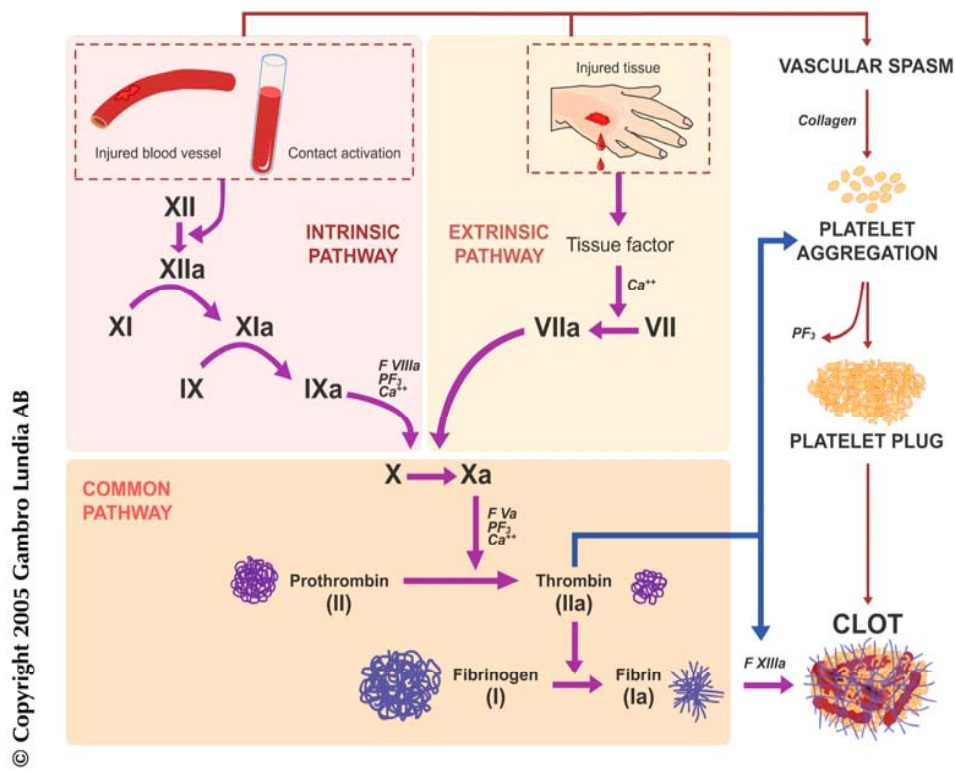
B.E.S.T. Kidney (The Beginning and Ending Supportive Therapy for the kidney).
23 països, 54 UCIs, 1006 pacients en TCRR

Intensive Care Med. 2007;33(9):1563-70

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

© Copyright 2005 Gambro Lundia AB

Heparines (antagonist = protamine)

	UFH*	LMWH**
Anti-IXa	+	+
Anti-Xa	+	++
Anti-IIa	+	+

* unfractionned heparin
 ** low molecular weight heparin

Danaparoid sodium
 Anti-Xa

Regional citrate
 Anti-calcium

Prostanoïd
 Anti-platelet

Hirudine argatroban
 Anti-IIa (Anti-thrombin)
 - highly selective
 - no antagonist

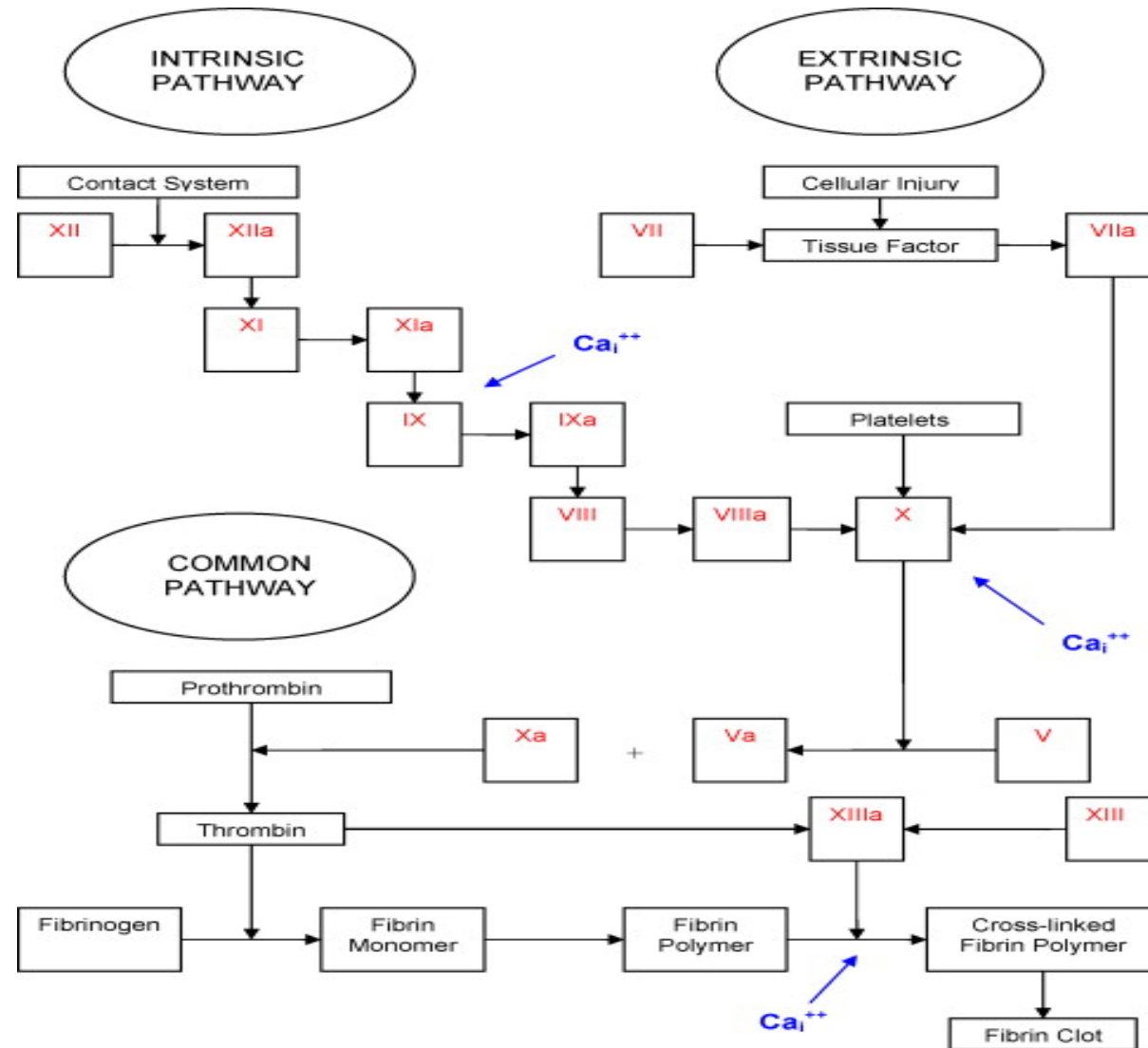
Saline flushes
 Decrease fibrin formation

Non thrombogenic surfaces
 Reduce contact activation

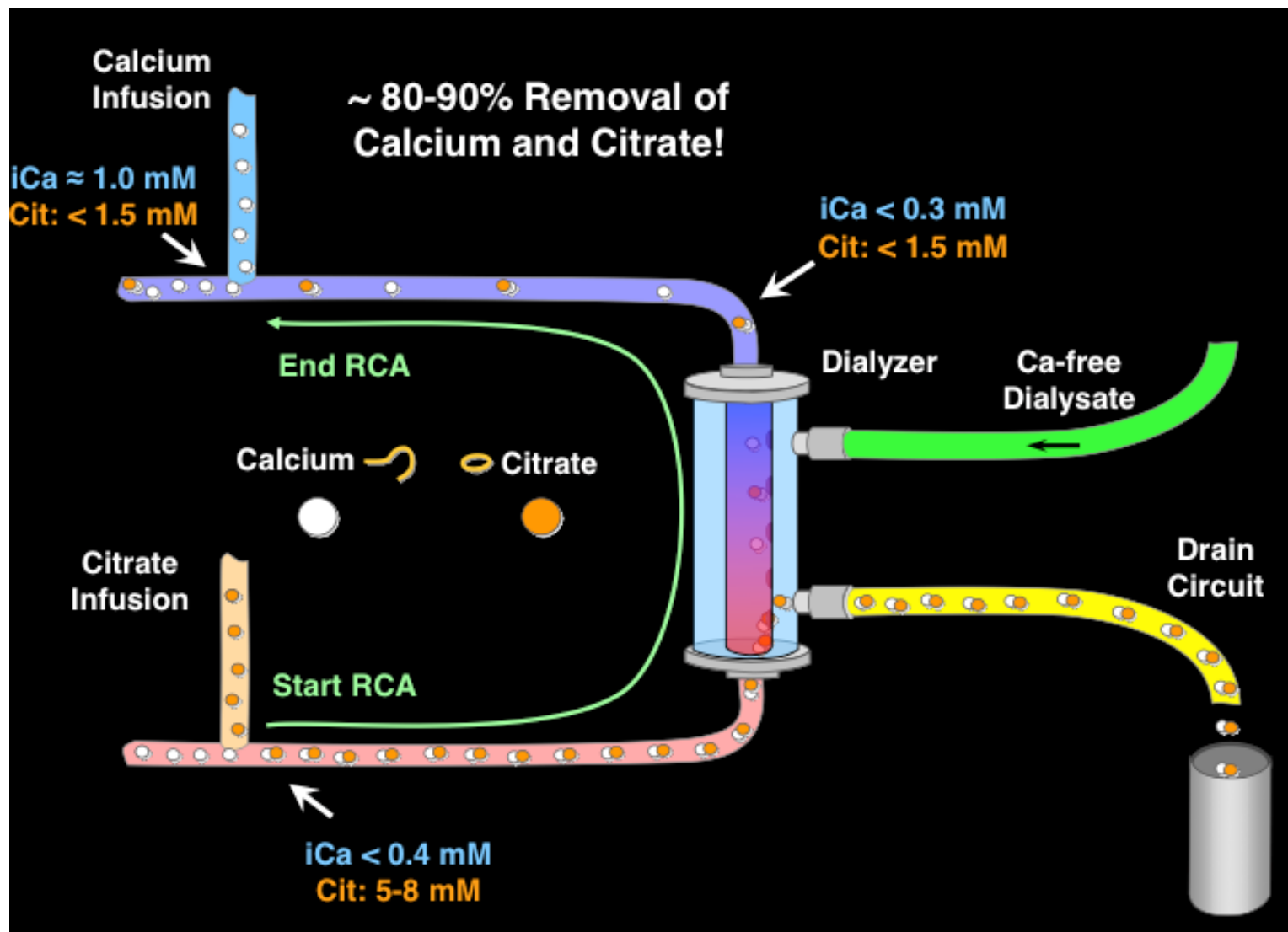
Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

ANTICOAGULACIÓ REGIONAL AMB CITRATS EN LES TCRR
F. Javier González de Molina Ortiz

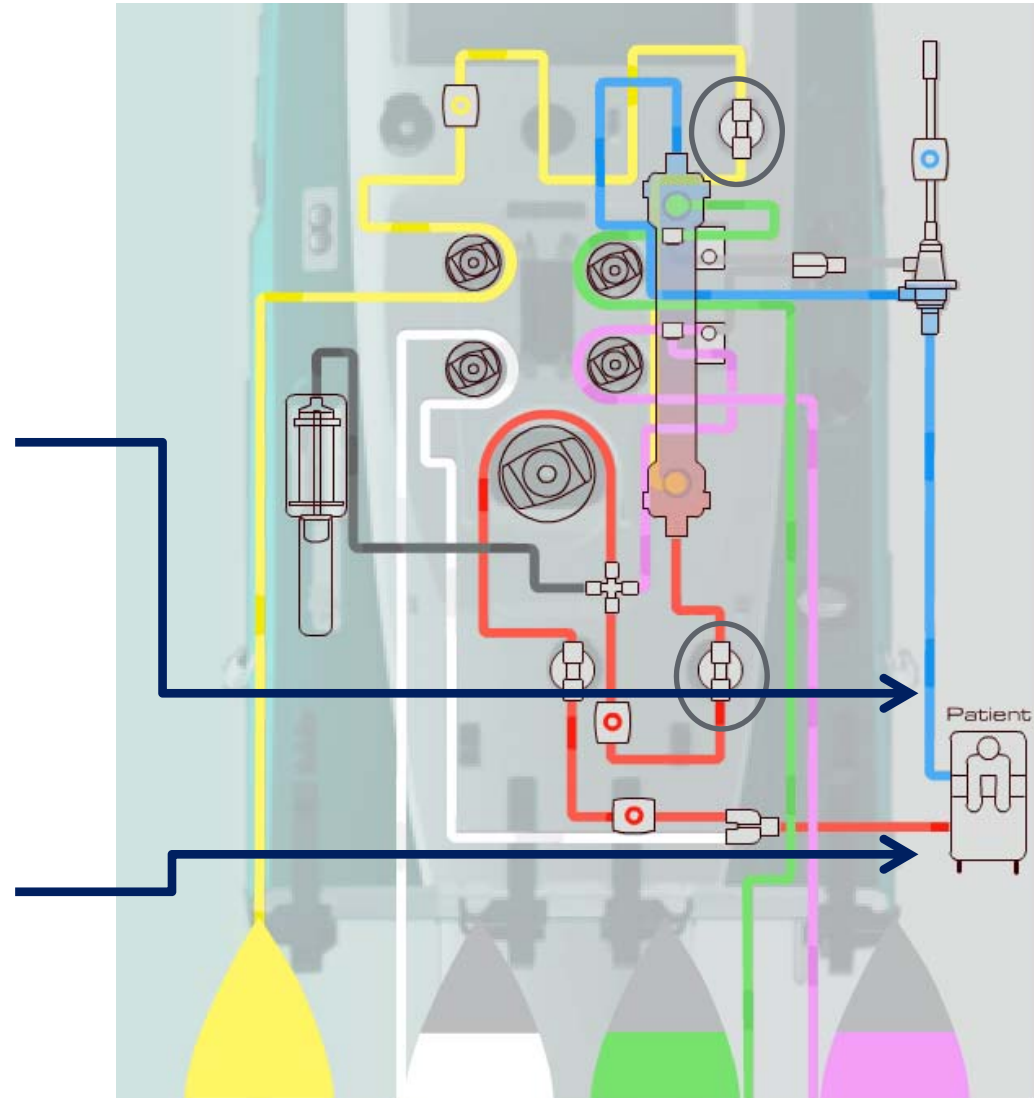

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

Objetivos de la anticoagulación regional con citrato:

Objetivo: Ca_{ii} paciente 0.9-1.2
Infusión de Calcio

Objetivo: Hipocalcemia del circuito extracorporeo Ca_{ii} 0.25-0.50.
Insufusión de citrato

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

1. **Rango normal:**
  - Calcio sérico total: 2.2-2.6 mmol/L
  - Calcio sérico ionizado: 0.9 -1.2 mmol/L
2. **Objetivo:** El Citrato quela el Ca e induce “hipocalcemia intrafiltro”, el objetivo iCa de **0.25-0.35 mmol/l**
3. Formación del **Complejo Citrato-Calcio** en el circuito:
  - Parte se pierde en el ultrafiltrado de la membrana
  - El complejo citrato-calcio que pasa a la circulación sanguínea se diluye en el flujo venoso.
  - El citrato que pasa a la circulación se metabolizará por el hígado, musculo esquelético y riñon. Cada mmol de citrato producirá 3 mmolHCO₃ (ratio 1:3).
  - La vida media del citrato es de ~ 5 minutos (no se produce anticoagulación sistémica).

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

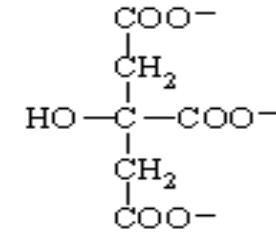
Ventajas:

1. Eficacia en la anticoagulación regional del circuito.

- Menor coagulación del Hemofiltro
- Prolonga la vida útil del filtro.

2. No anticoagulación sistémica:

- Evita el riesgo del sangrado.
- Las complicaciones asociadas al sangrado.

Citrato

Reduce los requerimientos de transfusión de hemoderivados.

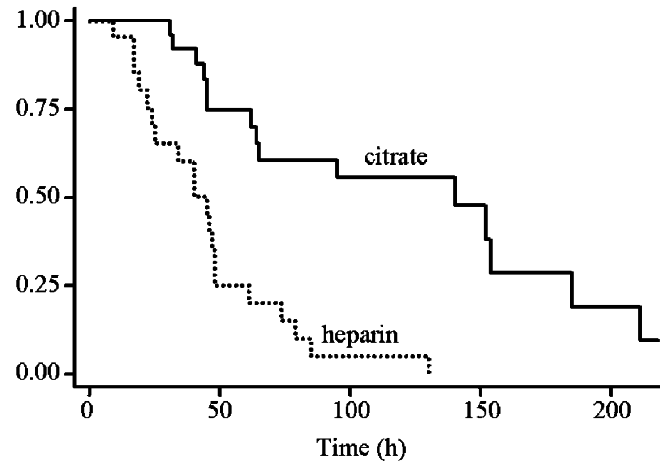
Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

Mehran Monchi
 Denis Berghmans
 Didier Ledoux
 Jean-Luc Canivet
 Bernard Dubois
 Pierre Damas

Citrate vs. heparin for anticoagulation in continuous venovenous hemofiltration: a prospective randomized study

Intensive Care Med (2004) 30:260–265
 DOI 10.1007/s00134-003-2047-x

Fig. 1 Kaplan-Meier curves of time to spontaneous failure of the hemofilters, according to the anticoagulation used $p < 0.0001$

Table 5 Red cells transfusion rates

	Heparin (n=23)	Citrate (n=26)	p
Patients transfused	15 (63%)	9 (38%)	0.03
Patients transfused after circuit clotting	10 (44%)	5 (19%)	0.06
Number of units transfused per day of CVVH, median (interquartile range)	1.0 (0–2.0)	0.2 (0–0.4)	0.0008

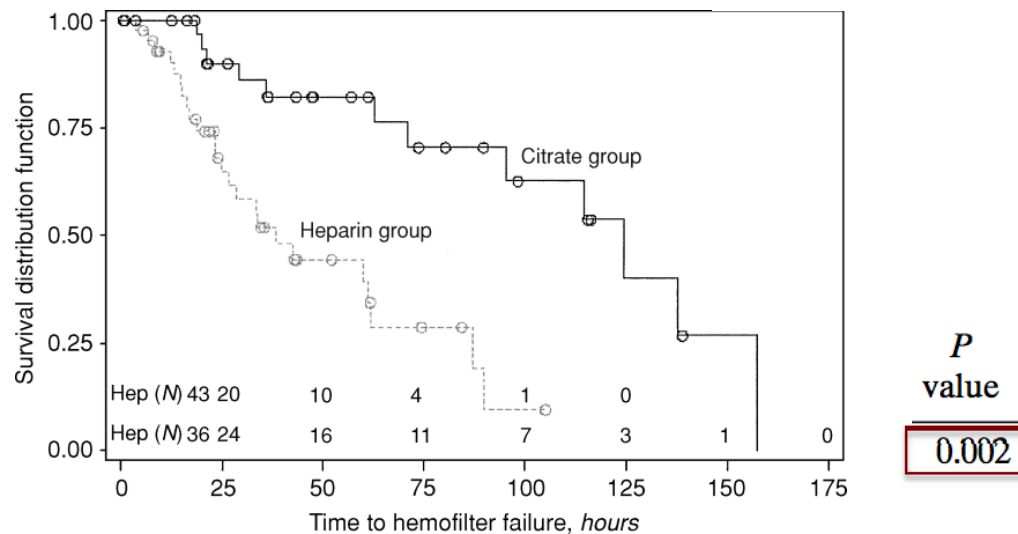
Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

Regional citrate versus systemic heparin anticoagulation for continuous renal replacement in critically ill patients

DEMETRIOS J. KUTSOGIANNIS, R.T. NOEL GIBNEY, DANIEL STOLLERY, and JUN GAO

Kidney International, Vol. 67 (2005), pp. 2361–2367

Table 4. Incidence of definite or occult hemorrhage and transfusion requirements

	Citrate ^{a,b}	Heparin ^{a,b}	Relative risk ^b	P value
Definite or occult hemorrhage	0.01 (0–0.04)	0.13 (0.04–0.23)	0.17 (0.03–1.04)	0.06
Red blood cell transfusion <i>U</i>	0.17 (0.10–0.25)	0.33 (0.18–0.49)	0.53 (0.24–1.20)	0.13
Plasma transfusion <i>U</i>	0.40 (0.29–0.52)	0.08 (0.01–0.16)	4.95 (0.47–52.30)	0.18

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

Regional citrate versus heparin anticoagulation during venovenous hemofiltration in patients **at low risk** for bleeding: similar hemofilter survival but significantly less bleeding.

Betjes MG, van Oosterom D, van Agteren M, van de Wetering J.

Division of Nephrology, Department of Internal Medicine, Erasmus Medical Center, Dijkzigt Rotterdam, Rotterdam - The Netherlands. m.g.h.betjes@erasmusmc.nl

J Nephrol. 2007 Sep-Oct;20(5):602-8.

Bleeding		Transfusion (RBC/day ^b)	
Citrate	Heparin	Citrate	Heparin
0%, <i>P</i> < 0.01	33%	0.43, <i>P</i> = 0.01	0.88

CONCLUSION: RCA during CVVH can be performed safely, with a circuit survival similar to systemic heparin anticoagulation, but significantly lower incidence of bleeding. Citrate anticoagulation should be advocated as first choice, also for critically ill patients considered to be at low risk for bleeding.

ANTICOAGULACIÓ
REGIONAL AMB CITRATS
EN LES TCRR
F. Javier González de Molina Ortiz

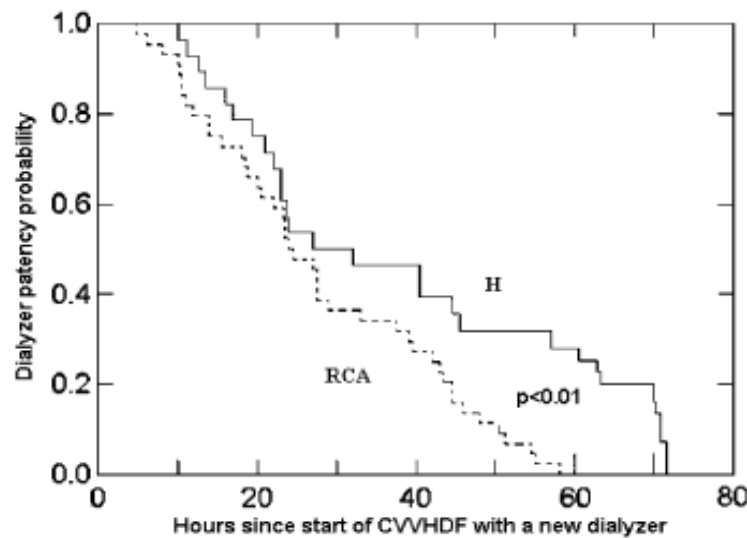
Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

Luca Gabutti
Claudio Marone
Giuseppe Colucci
Francesca Duchini
Carlo Schönholzer

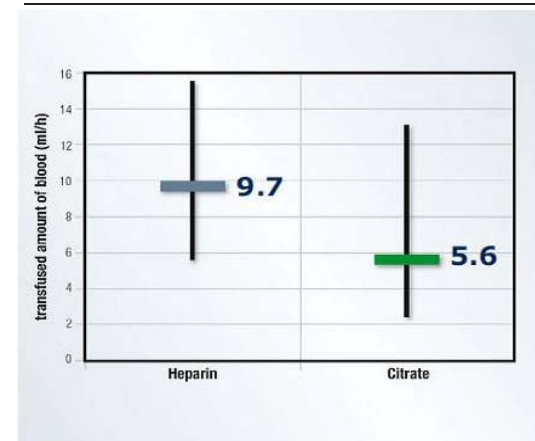
Citrate anticoagulation in continuous venovenous hemodiafiltration: a metabolic challenge

Intensive Care Med (2002) 28:1419–1425
DOI 10.1007/s00134-002-1443-y

Median dialyzer life span was 24.2 h (17.4–42.3) for RCA and 42.5 (20.6–69.1) for heparin ($p < 0.01$) (Fig. 1).

Blood transfused (ml/h)

During
heparin

During
RCA

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

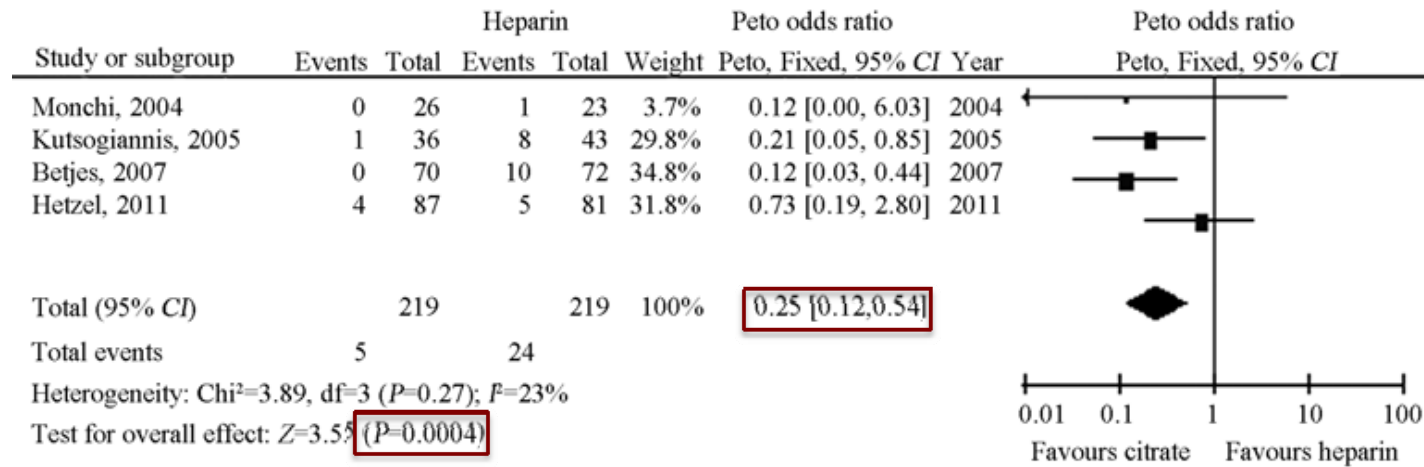

Meta analysis

Citrate versus unfractionated heparin for anticoagulation in continuous renal replacement therapy

LIAO Yu-jie, ZHANG Ling, ZENG Xiao-xi and FU Ping

Riesgo de sangrado:

Figure 3. Comparison of citrate anticoagulation vs. heparin on bleeding events.

ANTICOAGULACIÓ REGIONAL AMB CITRATS EN LES TCRR
F. Javier González de Molina Ortiz

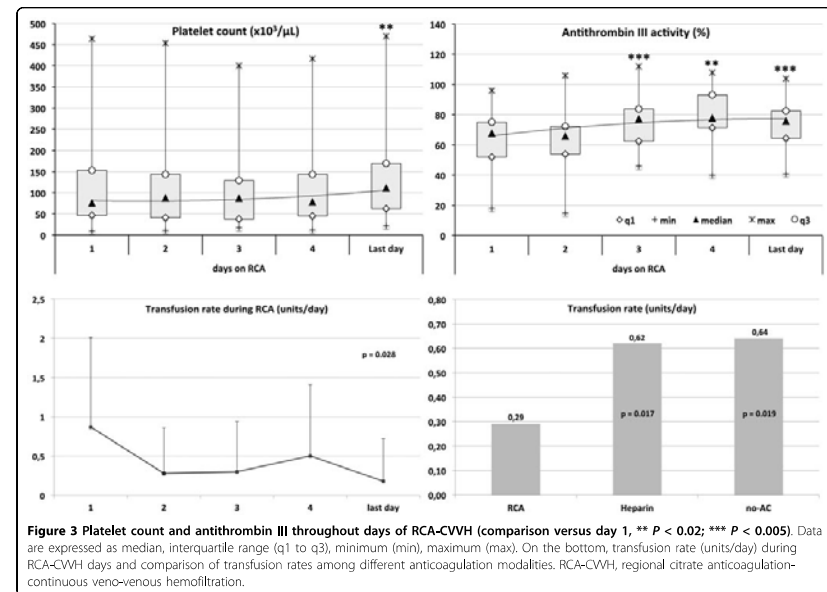
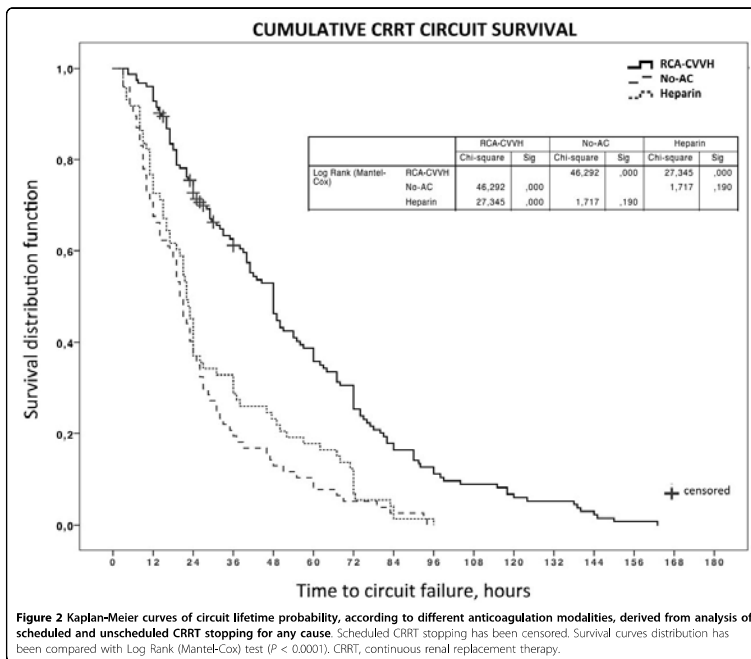
Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

Regional citrate anticoagulation in cardiac surgery patients at high risk of bleeding: a continuous veno-venous hemofiltration protocol with a low concentration citrate solution

Morabito *et al. Critical Care* 2012, **16**:R111
<http://ccforum.com/content/16/3/R111>

Conclusions: RCA safely prolonged filter life while decreasing CRRT downtime, transfusion rates and supplementation needs for antithrombin III and platelets.

easily overwhelmed by bicarbonate supplementation

**ANTICOAGULACIÓ
REGIONAL AMB CITRATS
EN LES TCRR**
F. Javier González de Molina Ortiz

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

Citrate anticoagulation for continuous venovenous hemofiltration*

Heleen M. Oudemans-van Straaten, MD, PhD; Rob J. Bosman, MD; Matty Koopmans, RN;
Peter H. J. van der Voort, MD, PhD, MSc; Jos P. J. Wester, MD, PhD; Johan I. van der Spoel, MD;
Lea M. Dijkstra, MSc; Durk F. Zandstra, MD, PhD

Crit Care Med 2009 Vol. 37, No. 2

Diseño: Estudio aleatorizado, controlado.

Ámbito: UCI polivalente de Universitario:
Pacientes adultos críticamente enfermos que requieren CVVH por insuficiencia renal aguda y **sin un mayor riesgo de sangrado**.

Intervenciones: Anticoagulació Regional con citrato o anticoagulació sistémica con nadroparin (heparina de bajo peso molecular).

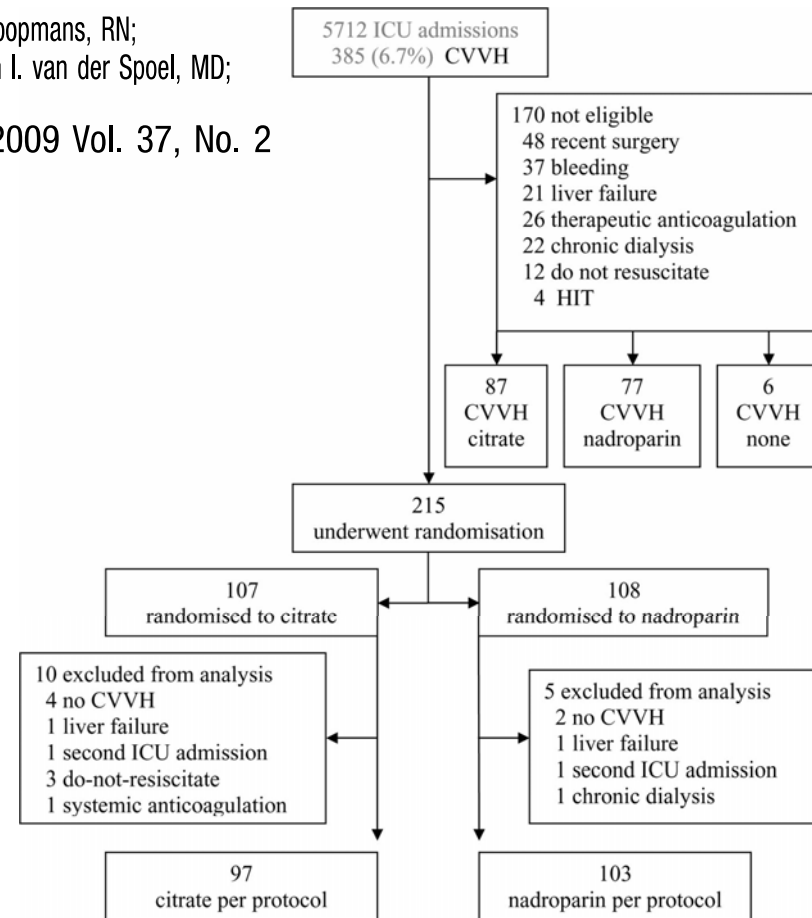

Figure 1. Enrollment, exclusion, and randomization of study patients. ICU, intensive care unit; CVVH, continuous venovenous hemofiltration; HIT, heparin-induced thrombocytopenia.

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

Table 3. Safety, efficacy, and clinical outcomes

	Citrate (n = 97)	Nadroparin (n = 103)	p
Safety			
Adverse events needing discontinuation of study anticoagulant, n (%)	2 (2)	20 (19)	<0.001
Bleeding, n (%)	6 (6)	16 (16)	0.08
Heparin-induced thrombocytopenia, n (%)	3 (3)	4 (3)	0.90
Transfusion			
Red blood cells			
During CVVH period, number of patients (%)	56 (58)	62 (60)	0.89
Per CVVH day, number of units (IQR)	0.27 (0.0–0.63)	0.36 (0.0–0.83)	0.31
Quarantine plasma, number of patients (%)	8 (8)	11 (11)	0.63
Platelets, number of patients (%)	6 (6)	9 (9)	0.59
Hemoglobin start-end CVVH (mmol/L) (IQR)	−0.10 (−0.06 to 0.05) ^a	0.20 (−0.07 to 0.07) ^b	0.36
Platelet count start-end CVVH (10 ⁹ /L) (IQR)	−6 (−32 to +13)	−8 (−32 to +9)	0.46
Efficacy			
Circuit survival time (hr) (IQR)	27 (13–47)	26 (15–43)	0.68
Total filtrate volume per session (L) (IQR)	90 (48–158)	86 (52–141)	0.55
Total filtrate volume per hour (mL/kg/hr) (IQR)	41 (34–50)	39 (34–46)	0.27
Reasons of circuit disconnection (%)			
Circuit failure/catheter failure/other ^c	46/8/46	49/7/44	0.77
Renal recovery			
Renal recovery (all patients), n (%)	67 (69)	54 (52)	0.02
Renal recovery (surviving patients), n (%)	55 (97)	38 (86)	0.08
Recovery in the intensive care unit/after intensive care unit discharge (n)	50/5	31/7	
Nonrecovery (surviving patients), n (%)	2 (2)	6 (6)	
Creatinine hospital discharge (mg/dL) (IQR)	1.4 (1.0–2.3) ^d	1.4 (1.1–2.5) ^e	0.70
Mortality			
All randomized patients			
Mortality hospital (%) (95% CI)	42 (31–51)	57 (48–67)	0.02
Mortality 3-month (%) (95% CI)	48 (38–58)	63 (53–72)	0.03
Per protocol patients			
Mortality hospital (%) (95% CI)	41 (31–51)	57 (48–67)	0.03
Mortality 3-month (%) (95% CI)	45 (35–55)	62 (53–72)	0.02

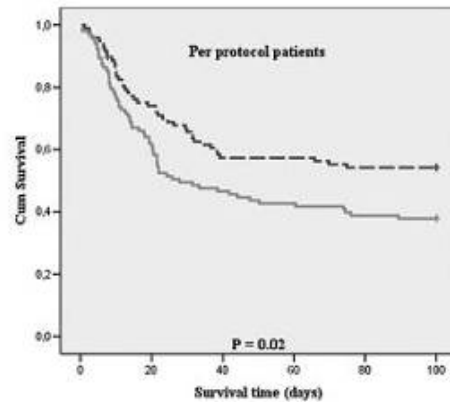
**ANTICOAGULACIÓ
REGIONAL AMB CITRATS
EN LES TCRR**
F. Javier González de Molina Ortiz

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

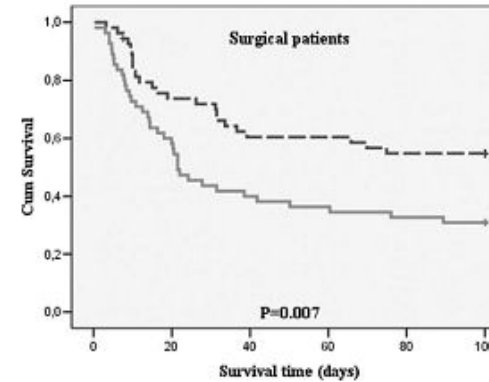

Mortalidad hospitalaria 41 vs 57% ($p=0.03$)

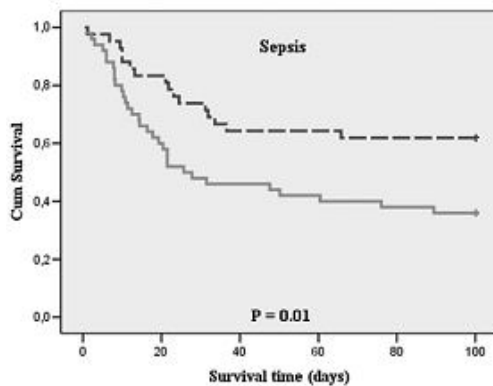
Mortalidad a 3 meses 45 vs 62% ($p=0.02$)

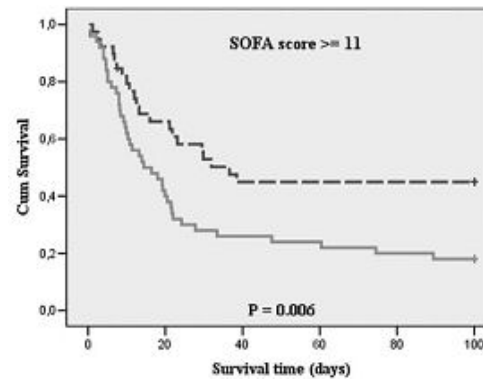
Total

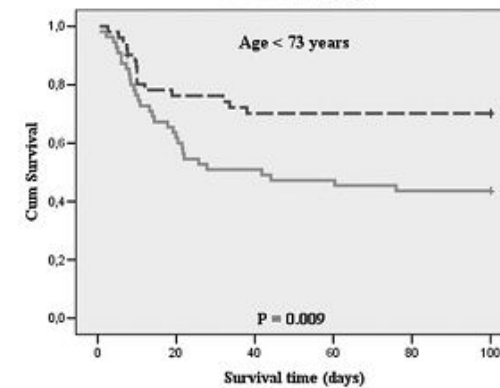
Quirúrgicos

Sepsis

SOFA >11

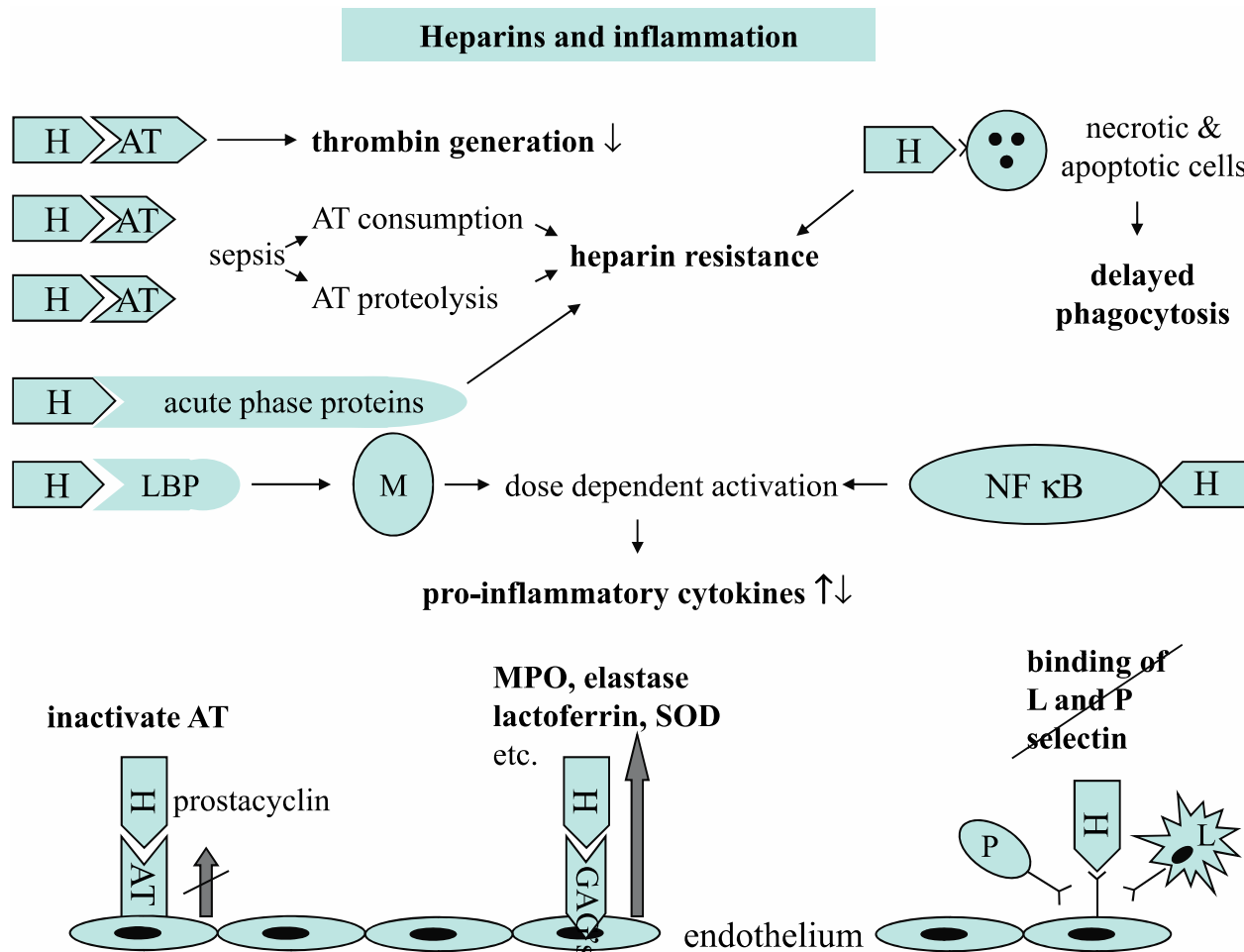

<73 AÑOS

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

HEPARINA E INFLAMACIÓ

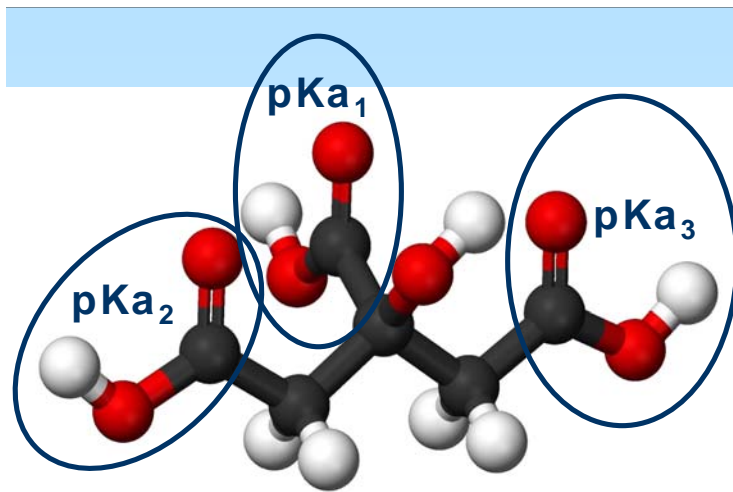

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

CITRATO E INFLAMACIÓN

$pK_1 = 3.09$

$pK_2 = 4.75$

$pK_3 = 5.41$

EFFECTOS ANTI-INFLAMATORIOS

Bloqueo de Leucocitos, Plaquetas y Activación del Complemento

1. Walser M, J Clin Invest. 1961 April; 40(4): 723–730
2. Whitfield LR et al, Thrombosis Research 1981; 21: 681-684
3. Crismon et al, J Appl Physiol 1961; 16(6):1103-1108
4. Janssen et al, Blood Purif 1994; 12:308-316
5. Dawson, R. M. C., et al., Data for Biochemical Research, Oxford, Clarendon Press, 1959.

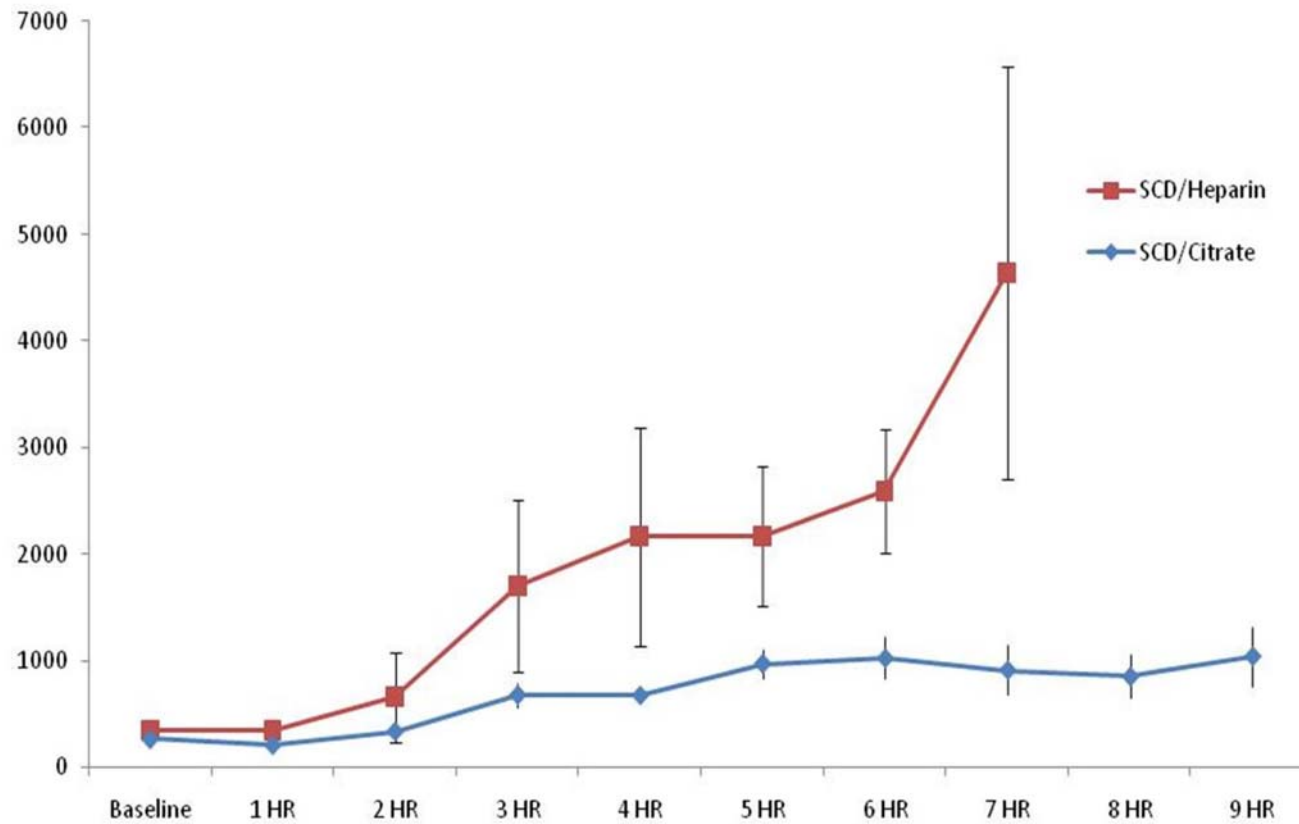

**ANTICOAGULACIÓ
REGIONAL AMB CITRATS
EN LES TCRR**
F. Javier González de Molina Ortiz

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

Leukocyte CD11b MFI in Blood of SCD Groups

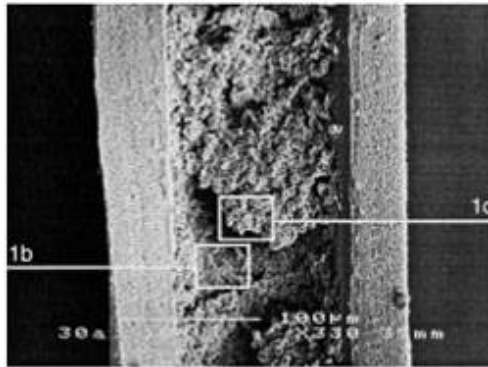

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

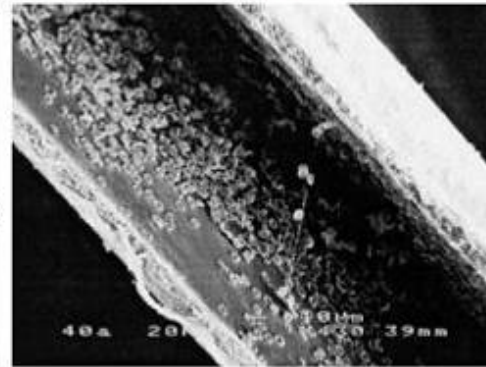

**Heparin
(unfractionated)**

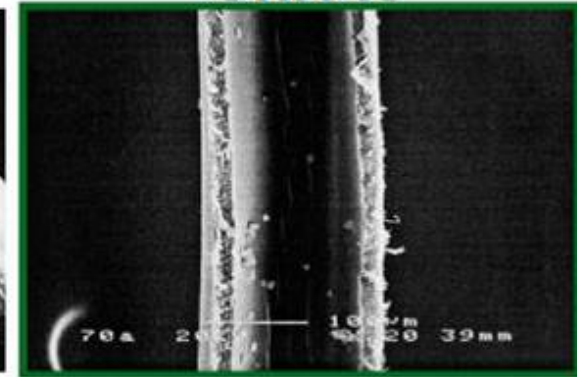

Adhering erythrocytes and fibrin networks with heparin anticoagulation

**Heparin
(low-molecular weight)**

Citrate

Almost clean fibres with citrate anticoagulation

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

KIDNEY DISEASE | IMPROVING GLOBAL OUTCOMES

KDIGO Clinical Practice Guideline for Acute Kidney Injury

<http://kdigo.org/home/guidelines/acute-kidney-injury/>

1. Pacientes **sin riesgo** aumentado de sangrado o un deterioro de la coagulación y sin recibir coagulación sistémica efectiva, recomiendan:
  - El uso de citratos más que la heparina en pacientes que no tienen contraindicaciones para el uso de citratos (2B)
  - En pacientes con contraindicaciones para el uso de citratos, sugieren el uso de heparina no fraccionada o heparina de bajo peso molecular antes que otro tipo de anticoagulación (2C)
2. Para pacientes **con riesgo** aumentado de sangrado que no están recibiendo anticoagulación, durante las TCRR recomiendan:
  - Usar citratos antes que no anticoagular el sistema, siempre que no existan contraindicaciones para el uso de citrato (2C)
  - Evitar heparinización regional en pacientes con riesgo aumentado de sangrado (2C)

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

Indicaciones “Absolutas”:

KIDNEY DISEASE | IMPROVING GLOBAL OUTCOMES

KDIGO Clinical Practice Guideline for Acute Kidney Injury

- Alto riesgo de sangrado (cirugía mayor), sangrado agudo o reciente, trombocitopenia.
- Pacientes con contraindicación para anticoagulación con heparina. (p.e sospecha de Trombocitopenia inducida por heparina).
- Pacientes con coagulación repetida del filtro sin anticoagulante o a pesar de heparinización regional.
- Traumatismo grave.
- Lesiones intracraneal.
- Pericarditis urémica.
- Hipertensión maligna con afectación de órganos diana.

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

Contraindicaciones:

KIDNEY DISEASE | IMPROVING GLOBAL OUTCOMES

KDIGO Clinical Practice Guideline for Acute Kidney Injury

- Disfunción hepática moderada-severa.
- Bilirrubina > 3.5 mg/dl.
- Transfusió de hemoderivados (>2500 ml).
- Hemofiltració alto volumen > 50 mL/kg.
- Elevados flujos de sangre (Q_s) > 200 mL/min.
- Shock cardiogénico. ¿? Hipoperfusión tisular severa.

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

---

¿Qué debo saber del citrato para implementarlo en mi Unidad?

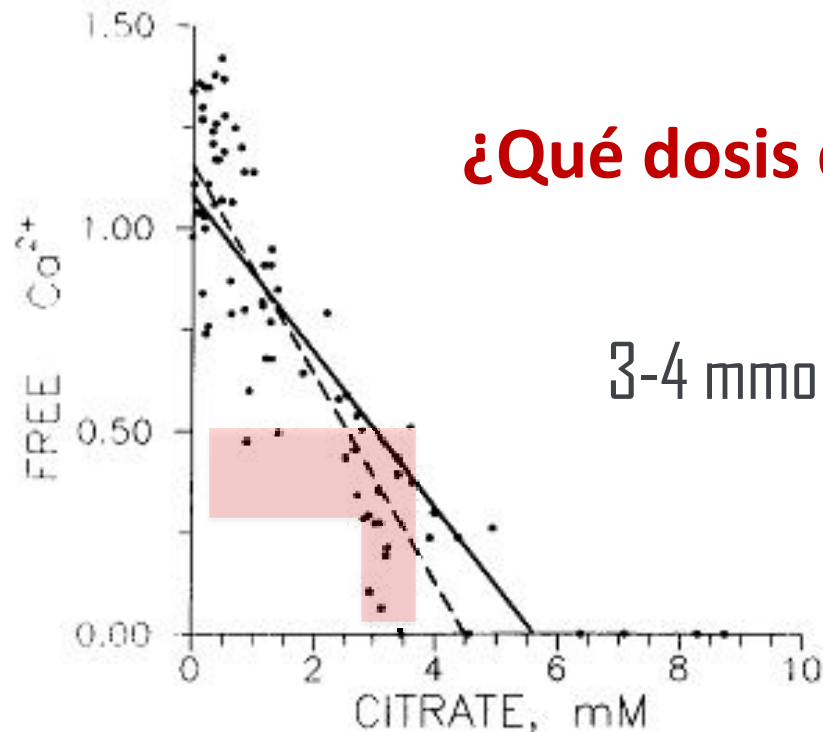

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

¿Qué dosis de citrato necesito?

3-4 mmol citrato(Qc)/litro sangre Qs

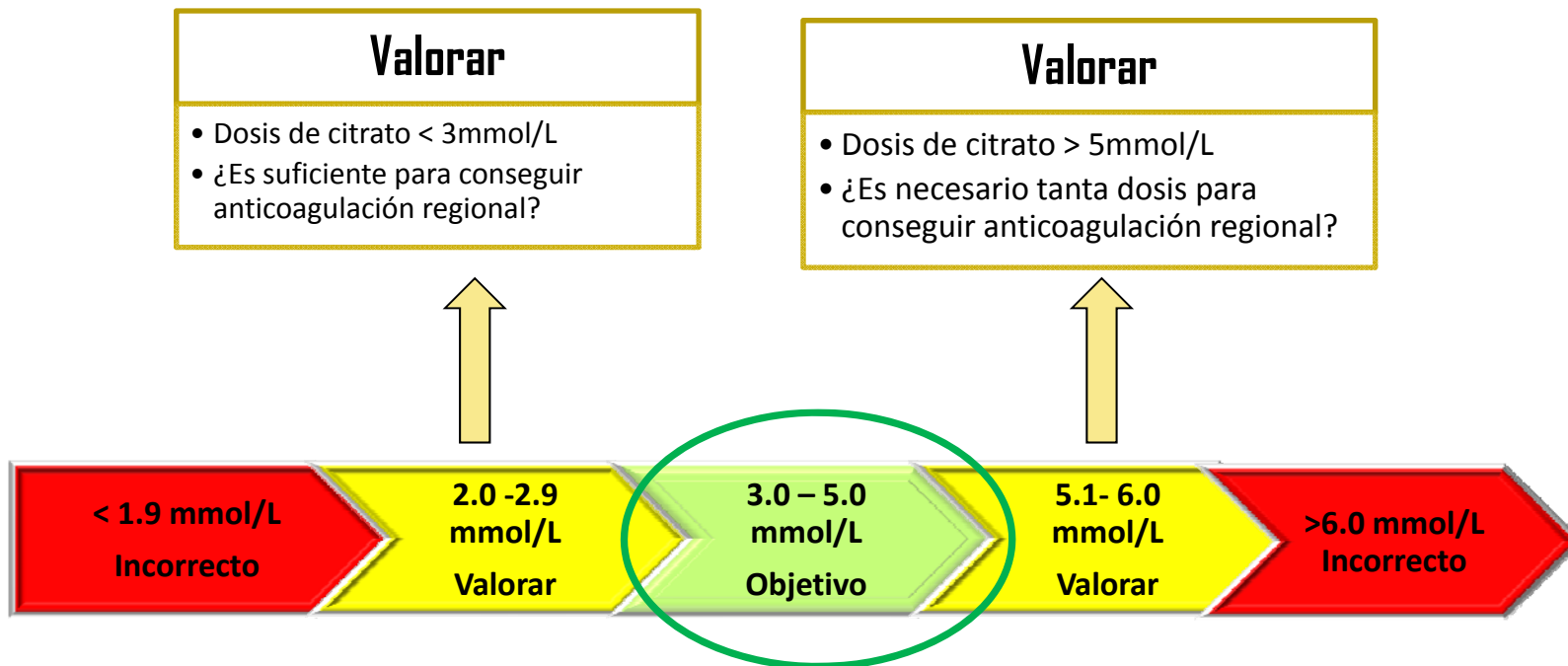

Figure 4. Relationship between plasma citrate and ionized or free calcium concentrations. Data were obtained from patients receiving either hemodialysis or CAVHD. When all 91 points were used, free calcium = $1.077 - 0.191(\text{citrate})$ (*solid line*); $r^2 = .70, p < .01$. If the four values for citrate > 6.0 mmol/L are omitted, free calcium = $1.155 - 0.256(\text{citrate})$ (*dashed line*); $r^2 = .76, p < .01$. For the latter, a citrate of 3.5 mmol/L provides a free calcium of 0.25 mmol/L.

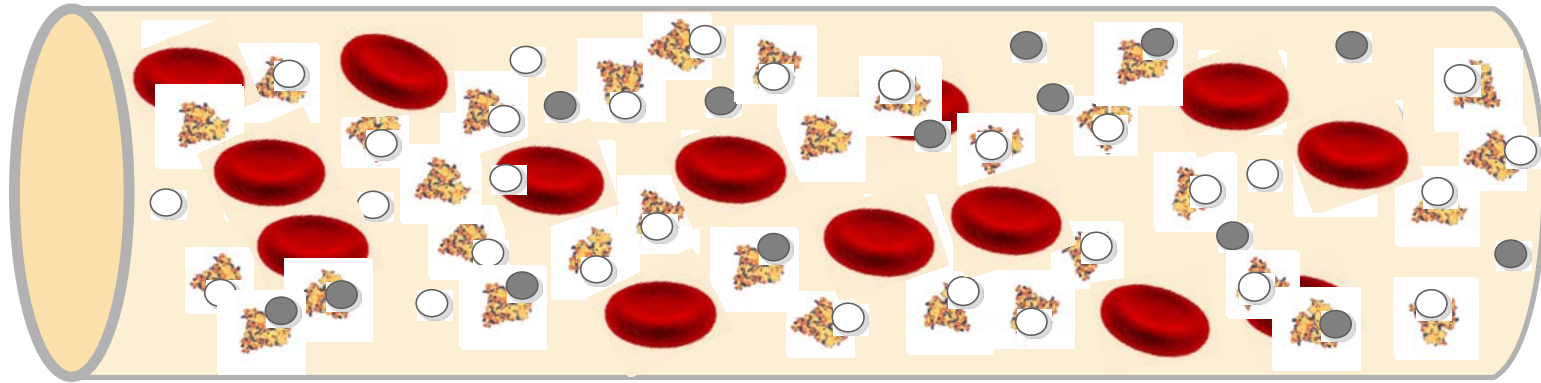
Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

¿Qué dosis de citrato necesito?

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

¿Qué dosis de calcio necesito?

1. Mantener Calcio iónico **paciente**
  - 0.9-1.2 mmol/L
2. Infusión de Calcio
  - CaCl₂
  - Gluconato Cálcico

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

¿Qué dosis de calcio necesito?

1. Signos de hipocalcemia:

- Parestesias, calambres y tetania.
- Hipotensión y descenso del gasto cardíaco.
- Prolongación del intervalo QT.

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

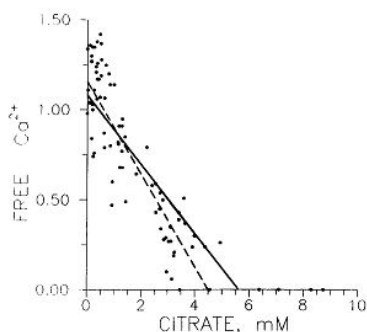
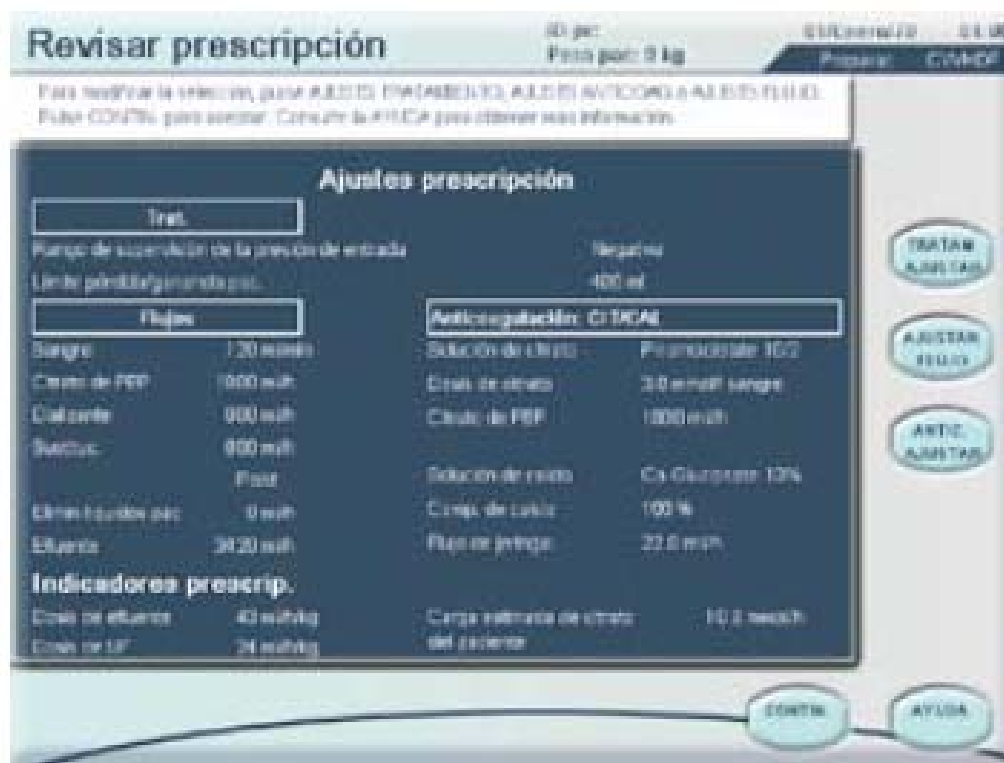
	A. Cítrico mmol/L	Citrato sódico mmol/L	Solució complementaria	Modalidad	Qs mL/min	Dosis de Citrato (mmol/L sangre)	País
Apsner	5	10	-	CVVH	100	3.7	Austria
Dorval / Leblanc	5	15	Dia: SF0.9%	CVVH(DF)	125	3.7	Canada
Niles	-	13.3	-	CVVH	180	2.0	USA
Gabutti	-	13.3	Dialisis	CVVH(DF)	125	2.66	Suiza
Tolwani	-	2%	SF 0.9%	CVVHD	150	2.0	USA
Sramek	-	2.2%	Na=120, Bicarbonato=22	CVVHDF	100	3.6 - 6.3	Rep. Checa
Bunchman	ACD-A		Dia: Normocarb	CVVHD(F)	150	2.8	USA
Chadha	ACD-A		Pre-Qr: Na=140, Bicar=20	CVVH	50 - 150	1.9 - 4.2	USA
Mitchell / Heemann	ACD-A		Calcio en la dialisis	CVVHD	75	5.7 - 8.5	Alemania
Gupta	ACD-A		Calcio en la dialisis	CVVHDF	150	1.9	USA
Cointault	ACD-A		Calcio en dialisis y Qr-pre	CVVHDF	125	3.9	Francia
Kustogiannis / Gibney	-	3.9%	Dialisis: Na=110, Bicar=variable	CVVHDF	125	3.6	Canada
Mehta	-	4%	Dialisis: Na=117, Bicar=0	CVVHD(F)	100	3.7 - 5.9	USA
Hoffmann	-	4%	Qr-Pre: SF0.9%	CVVH	125	3.1	USA
Monchi	-	1000	Qr-Post: Na=120, Bicar=0	CVVH	150	4.3	Francia
Evenepoel	-	1035	Calcio en la dialisis	IHD	300	4.3	Bélgica

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

Prismaflex eXeed™ II

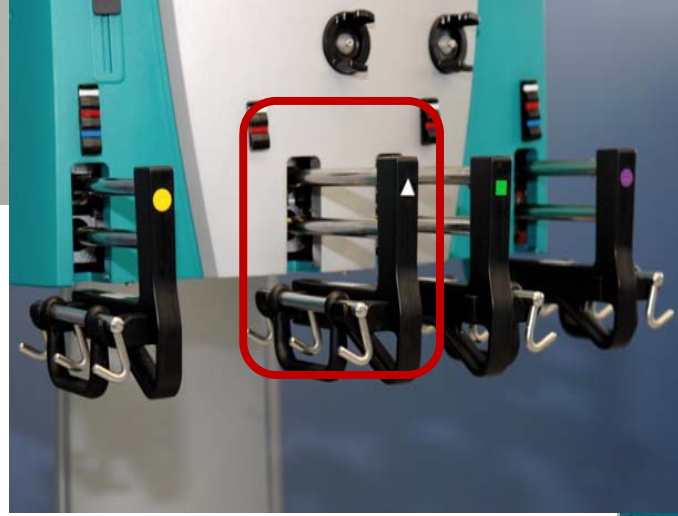
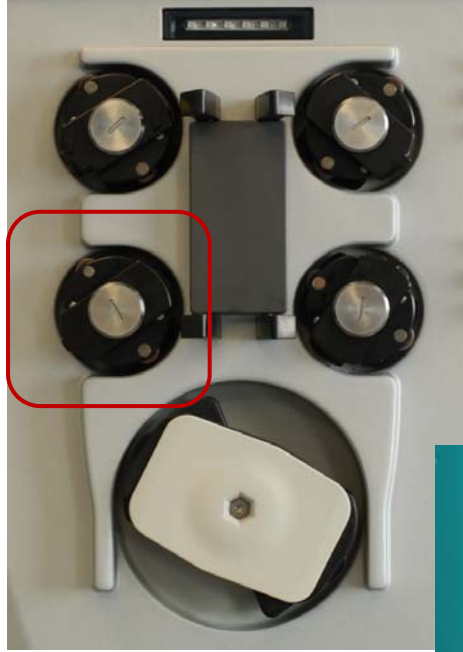

Figure 4. Relationship between plasma citrate and ionized or free calcium concentrations. Data were obtained from patients receiving either hemodialysis or CAVHD. When all 91 points were used, free calcium = 1.077 - 0.191 (citrate) (solid line); $r^2 = .70, p < .01$. If the four values for citrate >6.0 mmol/L are omitted, free calcium = 1.155 - 0.256 (citrate) (dashed line); $r^2 = .76, p < .01$. For the latter, a citrate of 3.5 mmol/L provides a free calcium of 0.25 mmol/L.

¿Qué dosis de citrato necesito?

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

Prescripción anticoagulación regional con citrato:

1. MODALIDAD: CITRATO- HDFVVC
2. COLOCACIÓN DE LAS BOLSAS:
  - Gluconato cálcico (puro): Bomba de jeringa (la de heparina) conectada a vía central (alternativa a la línea de retorno venoso con llave de 3 pasos).
  - Bolsa de Prismocitrate 18/0: Bomba PBP. (Blanca)
  - Bolsa de Prismcal 0: en línea de dialisis. (Verde)
  - Bolsa de Priskasol/Phoxilium: línea de reposición postfiltro. (Violeta)
  - Jeringa de Gluconato Cálcico: empezar compensación al 100%.

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

Nomograma prescripció dosis Citrato/Calcio

Peso	Qs	Qd	Qr-post	Dosis de UF
50	100	1000	200	37 ml/Kg/h
60	110	1100	400	37 ml/Kg/h
70	120	1200	500	35 ml/Kg/h
80	130	1300	500	33 ml/Kg/h
90	140	1400	500	31 ml/Kg/h
100	150	1500	600	31 ml/Kg/h
110	160	1600	700	30 ml/Kg/h
120	170	1700	800	30 ml/Kg/h
130	180	1800	1000	30 ml/Kg/h

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

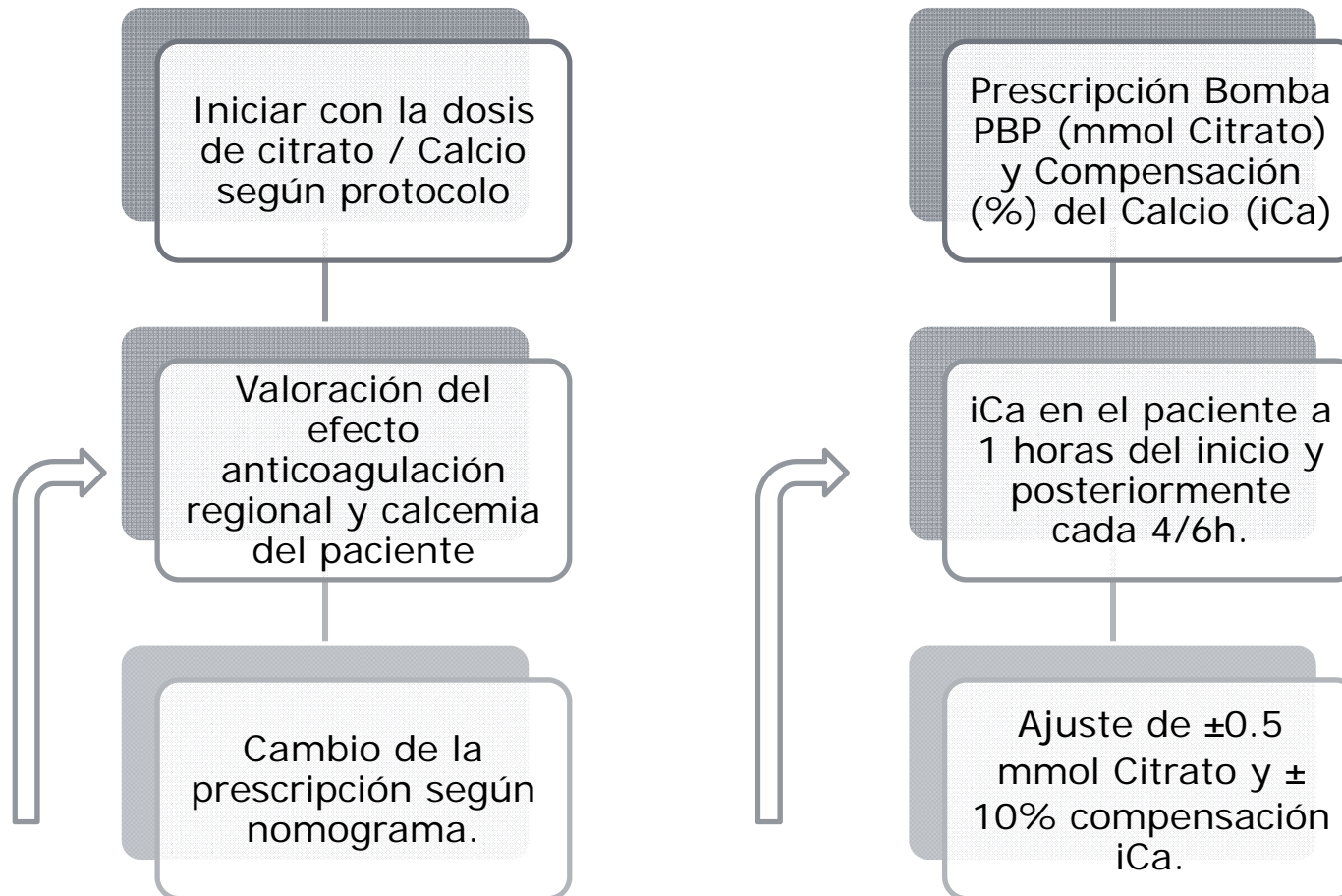
Nomograma monitorización dosis Citrato/Calcio

		Hemofiltro		
		<0.25	0.25-0.50	>0.50
Paciente	<1	↓citrato 0.5 mmol/l	↑Calcio 10%	↑citrato 0.5 mmol/l ↑Calcio 10%
	1-1.2	↓citrato 0.5 mmol/l	No modificar perfusiones	↑citrato 0.5mmol/l
	>1.2	↓citrato 0.5 mmol/l ↓Calcio 10%	↓Calcio 10%	↓Calcio 10%

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

Nomograma monitorización dosis Citrato/Calcio

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

Intoxicación por Citrato:

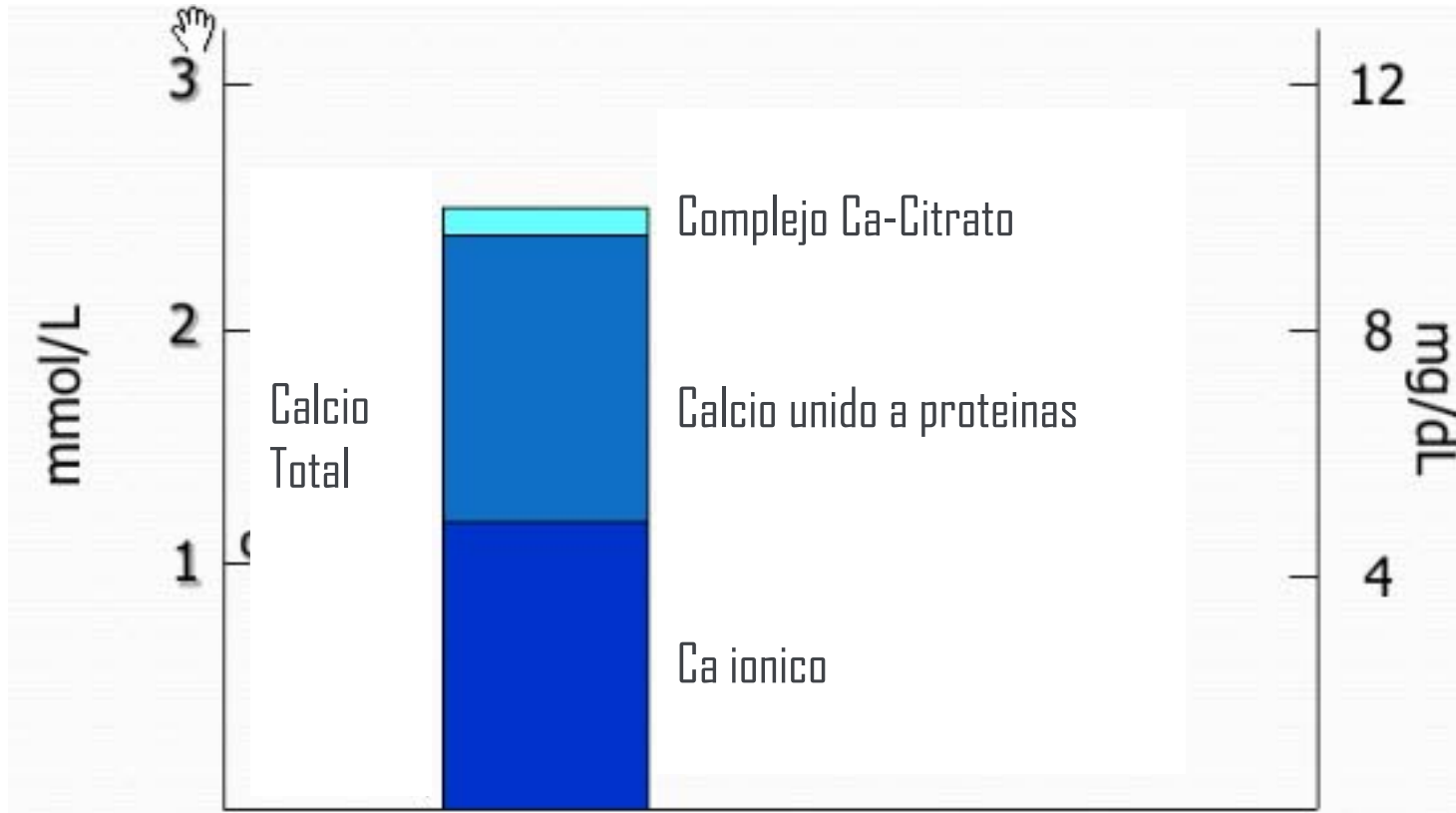

- Fallo hepático agudo con bilirrubina $\geq 80 \mu\text{mol/L}$.
- Intoxicación por inhibidores mitocondriales (rotenonio, cianida, antimicina ...) provocando “encepatía mitocondrial”.
- Acidosis metabólica.
- Aumento del anión gap.
- Elevación del ratio **CaT/ Cai >2.5**

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

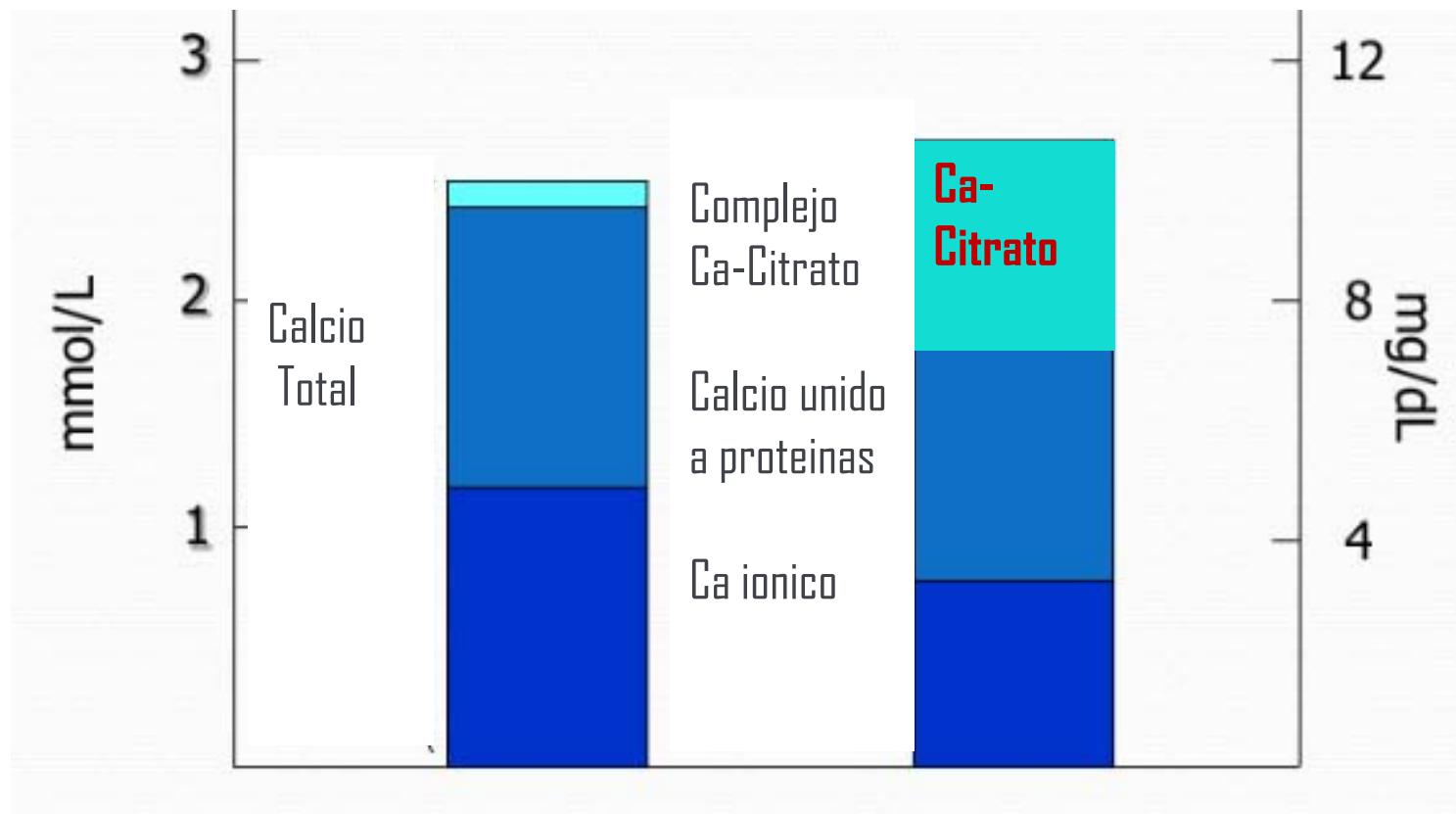
Intoxicación por Citrato:

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

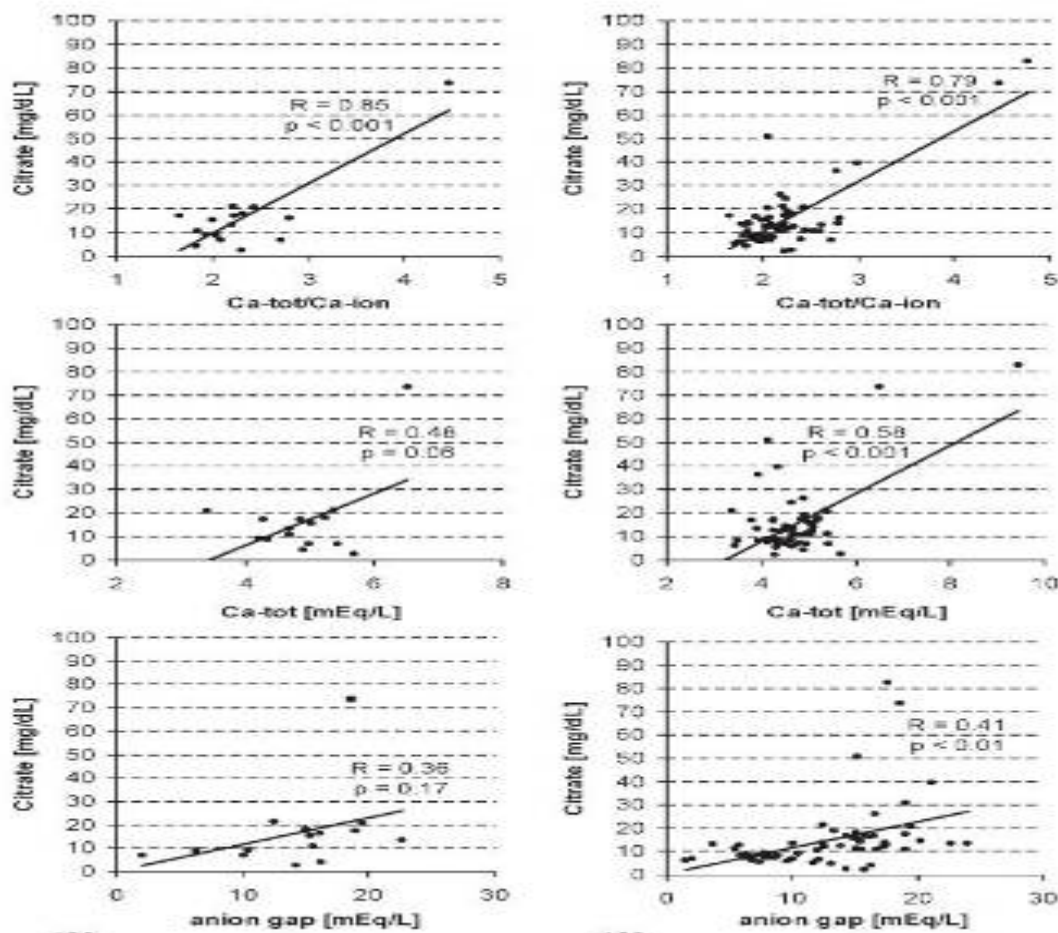
Intoxicación por Citrato:

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

Intoxicación por Citrato:

CaT/ Cai >2.5

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

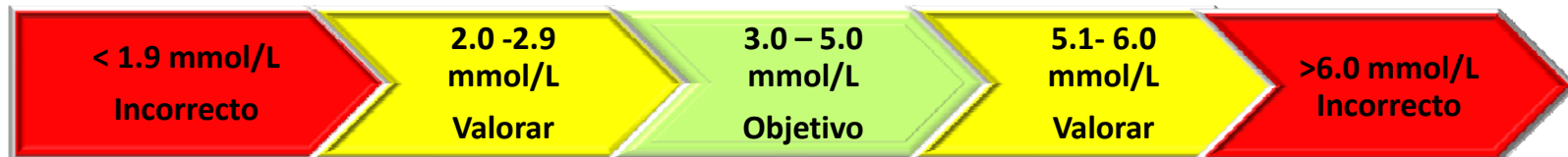

Diselectrolitemia: Alteraciones de la calcemia

Contraindicaciones:

Ca_i^{++} 0.9 -1.2 mmol/L .

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

Diselectrolitemia:

1. Potasio

- Suplementar la bolsa de reposició postfiltró (si se realiza con PrismaSol 2).

- *Prismocal 0*® y *Prismocitrate*® presentan una concentració de K 4 mEq/l.

2. Fósforo

- Los requerimientos extras de fosfato para una UF de 2L/h con Q_s de 120ml/min es ~ 50 mmol/día.

3. Magnesio

- Aportar según controles analíticos.

- El Magnesio se acumula en pacientes con insuficiencia renal.

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

Alteraciones del Equilibrio Ácido-Base:

1. Acidosis Metabólica:

- Sospechar acumulación de citrato si el ratio $\text{CaTotal}/\text{iCa} > 2.5$
- Valorar interrumpir la técnica si disfunción hepática grave, shock cardiogénico con hipoperfusión periférica.
- Cuidado con hipocalcemia. Necesidad de una mayor compensación de Calcio.

1. Alcalosis Metabólica:

- Generalmente por la metabolización de citrato a bicarbonato.
- Disminuir el flujo de sangre o incrementar el aclaramiento de citrato en el circuito aumentando el flujo de dialisis.

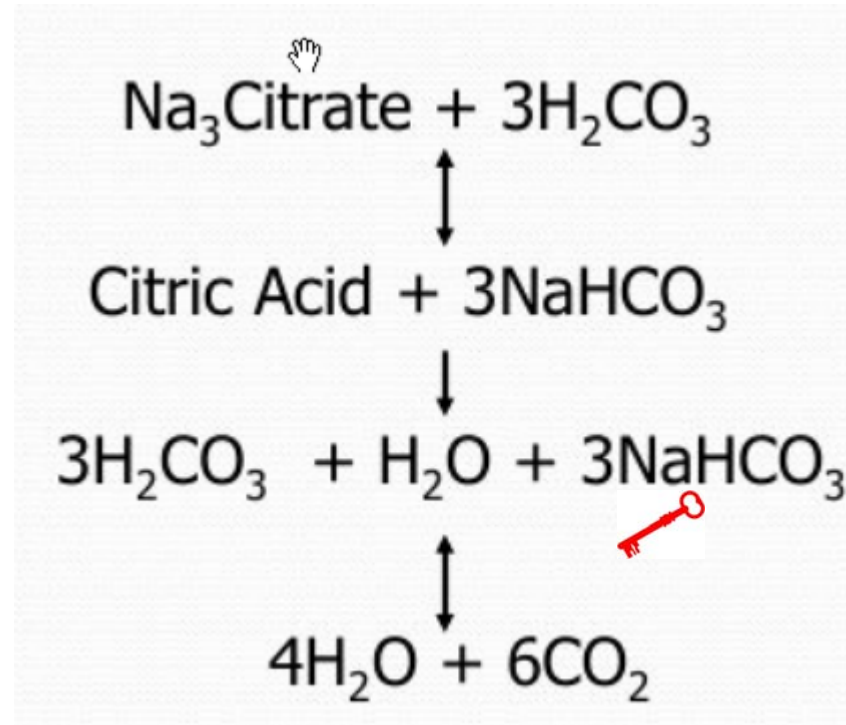

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

Alteraciones del Equilibrio Ácido-Base:

1. Alcalosis Metabólica:

- Generalmente por la metabolización de citrato a bicarbonato.
- Disminuir el flujo de sangre o incrementar el aclaramiento de citrato en el circuito aumentando el flujo de dialisis.

**ANTICOAGULACIÓ
REGIONAL AMB CITRATS
EN LES TCRR**
F. Javier González de Molina Ortiz

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

---

¿Qué otras consideraciones he de tener?

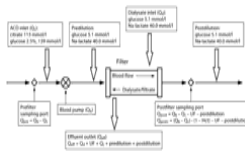

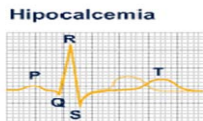
Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

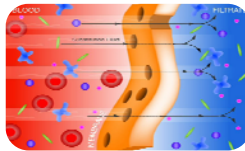
¿Qué necesito para implemetar el citrato en mi Unidad?

• **Anticoagulació con citrato requiere protocolos estrictos:** Se necesita formación para entender el protocolo y el manejo en la monitorización e interpretación de los nomogramas.

• **Disponibilidad de Consecuencias en el control metabólico :** **Hipocalcemia**, hipomagnesemia. Acidosis y **alcalosis metabólica**. Hiper o hiponetremia. Pérdida de Calcio y Magnesio.

• Se requiere líquidos especiales (Cero calcio, bajo en sodio y soluciones ajustadas de buffer)

• **Monitorización intensiva** (horario/4h/6h) del equilibrio ácido-base y electrolítico.

• Se necesita **enfermería bien formada** y cargas de trabajo ¿?.

• **Contraindicaciones formales:** Disfunción hepática grave, politransfusión >2500,l, Hemofiltración del alto volumen , elevados flujos de sangre (>200ml/min).

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

¿Qué necesito para implemetar el citrato en mi Unidad?

1. No es necesario hemofiltros o líneas diferentes.
2. Software actualizado con bomba de jeringa validad para Heparina-Calcio.
3. Se requiere un Protocolo.
4. Se requiere realizar Formación.
5. Se necesitan los líquidos adaptados.
6. Se requiere analizador de Calcio iónico con disponibilidad inmediata.

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

Keys:

La descoagulación del circuito de hemofiltración con citrato

- Aumenta la vida media del hemofiltro.
- Disminuye el riesgo de sangrado.
- Disminuye los requerimiento de politransfusión (Estrategia de ahorro de sangre).
- Se requieren más estudios farmacocinéticos en el paciente de UCI, en especial en pacientes con disfunción hepática severa, intensa hipoperfusión periférica (shock cardiogénico) y sepsis con elevada carga de mediadores proinflamatorios.
- End-points como mortalidad.

**ANTICOAGULACIÓ
REGIONAL AMB CITRATS
EN LES TCRR**
F. Javier González de Molina Ortiz

Recomanacions de l'anticoagulació regional amb citrats en les tècniques contínues de depuració extrarenal

---

Gracias

fgonzalez@mutuaterrassa.es

MútuaTerrassa

